

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 9Co/670/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5714205135
Dátum vydania rozhodnutia: 05. 11. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ján Burik
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2015:5714205135.1

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v právnej veci navrhovateľa PROFÍ CREDIT Slovakia, s.r.o., IČO: 35 792 752, so sídlom v Bratislave, Pribinova 25, zastúpená spoločnosťou Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková, s. r. o., IČO: 47 233 516, so sídlom v Bratislave, Kubániho 16, proti odporcovi: C. J., nar. XX.X.XXXX, bytom K. P. XXX, v konaní o zaplatenie 1.377,08 Eur s príslušenstvom, na odvolanie navrhovateľa a odporcu proti rozsudku Okresného súdu Martin, č. k. 5C/229/2014-129 zo dňa 2. júla 2015, takto

rozhodol:

Rozsudok vo výroku, ktorým súd určil neplatnosť zmluvy o revolvingovom úvere č. 8000009716 zo dňa 16.12.2005 v ustanoveniach o ročnej percentuálnej miere nákladov za úver v bode 5 zmluvy, v dôsledku čoho sa poskytnutý úver považuje za bezúročný a bez poplatkov a vo výroku, ktorým vo zvyšnej časti vzájomný návrh odporcu zamietol, ako i vo výroku o trovách konania zrušuje a vec vracia na ďalšie konanie.

V odvolaními nenapadnutých výrokoch, ktorými súd konanie zastavil a upravil Slovenskú poštu, a.s. na vrátenie súdneho poplatku, ponecháva rozsudok okresného súdu nedotknutý.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom okresný súd konanie začaté na návrh navrhovateľa zastavil, upravil Slovenskú poštu, a.s., aby po právoplatnosti rozsudku vrátila navrhovateľovi súdny poplatok 75,80 Eur. Ďalej určil, že zmluva o revolvingovom úvere č. 8000009716 zo dňa 16.12.2005, uzavretá medzi navrhovateľom a odporcom, je neplatná v ustanoveniach o ročnej percentuálnej miere nákladov za úver v bode 5 zmluvy, v dôsledku čoho sa poskytnutý úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Vo zvyšnej časti súd vzájomný návrh odporcu zamietol a rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

Z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva, že navrhovateľ zobral svoj návrh späť, a preto súd konanie zastavil. Ďalej konal o vzájomnom návrhu odporcu, pričom dospel k záveru, že neboli splnené zákonné predpoklady na vyslovenie neplatnosti zmluvy ako celku, ale podľa názoru súdu zmluva je neplatná v ustanoveniach RPMN za úver v bode 5 zmluvy, v dôsledku čoho poskytnutý úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov. Odporca žiadal o vydanie bezdôvodného obohatenia, o ktoré sa obohatil navrhovateľ, keďže úver pre porušenie zákona bol bezúročný a bez poplatkov. Navrhovateľ vzniesol námietku premlčania. V danom prípade odporcovi nesporne uplynula trojročná premlčacia lehota, preto v tejto časti súd prihliadol na vznesenú námietku premlčania a návrh v tejto časti zamietol.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie odporca, ktorý žiadal napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Zdôraznil, že o bezdôvodnom obohatení sa dozvedel v októbri 2014 po kontakte so Združením na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, a teda objektívnu 10-ročnú lehotu, ako aj subjektívnu 2-ročnú lehotu považoval za zachovanú a protinávrh za podaný včas. Pričom poukázal aj na rozhodnutia Krajského súdu v Prešove a Krajského súdu v Žiline.

Rozsudok, čo do výroku, ktorým súd určil čiastočnú neplatnosť zmluvy, napadol navrhovateľ. Súd výpočtom, ktorý je nepreskúmateľný, dospel k hodnote odlišnej ako je hodnota uvedená v bode 5. Pri výpočte vychádzal zrejme z nesprávne dosadených hodnôt na jeho výpočet napr. počet splátok 16, pričom v zmluve bola dohodnutá splatnosť v 36 splátkach. Zákon č. 258/2001 Z.z. v znení k uzavretiu zmluvy prípadnú nesprávnu výšku hodnoty RPMN v zmluve nesankcionoval tým, že by bol úver bezúročný a bez poplatkov. Takisto súd poukázal na znenie právnej normy, ktoré v čase uzavretia zmluvy nebolo účinné. Navrhol zmeniť napadnutý rozsudok tak, že zruší výrok o určení neplatnosti RPMN a zaviazat' odporcu na zaplatenie náhrady trov právneho zastúpenia. Uplatnil si trovy odvolacieho konania.

Krajský súd, ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.), preskúmal rozsudok okresného súdu v rozsahu vyplývajúcom z ustanovenia § 212 ods. 1 O.s.p. a bez nariadenia pojednávania podľa ust. § 214 ods. 2 O.s.p. tento rozsudok vo výroku, ktorým vo zvyšnej časti vzájomný návrh odporcu zamietol a vo výroku, ktorým súd určil neplatnosť zmluvy v ustanoveniach o ročnej percentuálnej miere nákladov za úver, ako i v nadväzujúcom výroku o trovách konania podľa ust. § 221 ods. 1 písm. f), h) O.s.p. zrušil a podľa § 221 ods. 2 O.s.p. vrátil vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. V odvolaní nenapadnutých výrokoch, ktorými súd konanie zastavil a upravil Slovenskú poštu, a.s. na vrátenie súdneho poplatku, ponechal rozsudok okresného súdu nedotknutý.

Podľa § 221 ods. 1 písm. f) OSP súd rozhodnutie zruší, len ak sa účastníkom konania postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom. Pod odňatím možnosti konať pred súdom treba rozumieť taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia jeho procesných práv, priznaných mu v občianskom súdnom konaní za účelom obhájenia a ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. Ide teda o taký postup súdu, ktorý znemožňuje účastníkovi konania realizáciu procesných práv a právom chránených záujmov, priznaných mu Občianskym súdnym poriadkom na zabezpečenie svojich práv a oprávnených záujmov. Súd prvého stupňa sa v odôvodnení napadnutého rozhodnutia neriadil dôsledne s ustanovením § 157 ods. 2 O.s.p., rozhodnutie dostatočne neodôvodnil, čo činí jeho rozhodnutie nepreskúmateľným. Neodôvodnené alebo nedostatočne odôvodnené rozhodnutie nedovoľuje účastníkom konania posúdiť, ako súd ich veci vyložil a aplikoval príslušné hmotnoprávne a procesné predpisy a akými úvahami sa spravoval pri svojom rozhodovaní. Takýto postup je porušením konkrétnych procesných práv účastníka, a teda odňatím možnosti účastníka konať pred súdom, čo je dôvod na zrušenie rozhodnutia podľa § 221 ods. 1 písm. f) O.s.p..

Podľa § 221 ods. 1 písm. h) O.s.p. súd rozhodnutie zruší, ak súd prvého stupňa nesprávne vec právne posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

Odvolací súd v konkrétnostiach poukazuje na výpočet RPMN v napadnutom rozsudku. Z uvedeného výpočtu nie je zjavné ako prvostupňový súd dospel k svojim záverom. Aj keď odôvodnenie odkazuje na čl. 38 v spise, takýmto spôsobom môže preskúmať postup súdu prvého stupňa odvolací súd, no účastníkom z doručeného rozhodnutia nie je zjavné ako dospel prvostupňový súd k uvedenému výsledku. Táto skutočnosť je zdôraznená aj tým, že sa súd dopustil nesprávností, ktoré by u účastníkov mohli vzbudzovať (a podľa odvolania navrhovateľa aj vzbudzovali) pochybnosti o správnej výške vypočítanej RPMN, keď súd síce najskôr uviedol, že splatnosť bola 36 mesiacov, no neskôr už pracoval s dobou splácania 16 mesiacov. Rozsudok je v tejto časti nepreskúmateľný pre absenciu relevantného odôvodnenia.

Prvostupňový súd pochybil pri aplikácii ust. § 4 ods. 2 písm. j) zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, pretože toto ustanovenie aplikoval nesprávne, a to retroaktívne v znení, ktoré ešte neplatilo a nebolo účinné v čase vzniku právnych vzťahov, ktoré sú predmetom sporu. Porušil tým základnú zásadu, že právne vzťahy, nároky z nich vyplývajúce a pod. sa musia spravovať normami, ktoré platili v čase ich vzniku. Potom okresným súdom uvádzané zdôvodnenie vyplývajúce z uvedenej právnej normy je v podstate uplatnením neprípustnej pravej retroaktivity, v zmysle ktorej všeobecne platí, že právne predpisy nepôsobia späť (lex retro nom agit). Odvolateľovi (navrhovateľovi) tak treba

dať za pravdu v tom, že v dôsledku takejto vyššie uvedenej nesprávnej aplikácie právneho predpisu rozhodnutie prvostupňového súdu nemožno mať za riadne odôvodnené, presvedčivé, a rozhodnutie nie je preskúmateľné.

Pokiaľ išlo o výrok, ktorým súd vzájomný návrh vo zvyšnej časti zamietol (a teda odvolanie odporcu), odvolací súd musel tento výrok takisto zrušiť, nakoľko daným výrokom došlo aj k zamietnutiu vzájomného návrhu v časti bezdôvodného obohatenia. Otázka bezdôvodného obohatenia priamo nadväzuje na výrok, ktorým súd určil neplatnosť zmluvy o revolvingovom úvere v časti o RPMN, t.j. zrušený výrok.

Pokiaľ ide o samotné odvolanie odporcu, prvostupňový súd správne posúdil námietku premlčania podľa ustanovenia § 107 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka a dospel aj k správnejmu záveru, že nárok odporcu je premlčaný. Odporca tvrdil, že o vzniku bezdôvodného obohatenia na strane navrhovateľa sa dozvedel v októbri 2014. Ustanovenie § 107 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka stanovuje pre vydanie bezdôvodného obohatenia dvojitú kombinovanú premlčaciu dobu: subjektívnu, ktorá je dvojročná a objektívnu trojročnú, resp. desaťročnú. Ich začiatok je stanovený odlišne a ich vzájomný vzťah je taký, že sú na sebe nezávislé čo do svojho plynutia, jeho začiatku aj konca. Ak skončí plynutie ktorejkoľvek z nich, právo sa premlčí bez ohľadu na plynutie druhej premlčacej doby. Premlčanie ako právny inštitút je následok kvalifikovaného uplynutia času, ktoré spôsobuje zánik súdnej vymáhateľnosti práva. Pre začiatok behu dvojročnej subjektívnej premlčacej doby je rozhodný deň, kedy sa oprávnený v konkrétnom prípade skutočne dozvie o tom, že došlo na jeho úkor k získaniu bezdôvodného obohatenia a kto ho získal. Objektívna premlčacia doba v prípade majetkového prospechu získaného plnením bez právneho dôvodu začína plynúť okamihom získania bezdôvodného obohatenia. Na preukázanie úmyslu konajúcej osoby získať bezdôvodné obohatenie nestačia všeobecné tvrdenia o zaužívaní praxi navrhovateľa pri uzatváraní spotrebiteľských zmlúv, ale by bolo nutné v každom jednotlivom prípade s poukazom na okolnosti uzavretia úverovej zmluvy preukázať, že navrhovateľ v čase uzavretia zmluvy a prijatia plnenia na základe tejto zmluvy skutočne vedel alebo aspoň bol uzrozumený s tým, že sa bezdôvodne obohacuje. Odporca žiadne dôkazy preukazujúce úmyselné konanie navrhovateľa za účelom získania bezdôvodného obohatenia neoznačil.

Pokiaľ ide o včasnosť podania vzájomného návrhu (a vzhľadom na vznesenú námietku premlčania), bol krajský súd presvedčený, že subjektívna lehota na uplatnenie nároku by začala plynúť odo dňa, kedy odporca zaplatil jednotlivé poplatky (v splátkach, ktoré uhradil). Nie je možné akceptovať tvrdenie, že o bezdôvodnom obohatení sa dozvedel až pri kontakte so Združením na ochranu občana spotrebiteľa HOOS. Posudzovanie začiatku plynutia subjektívnej premlčacej doby podlieha objektívnym kritériám, čo znamená, že nemôže byť viazané len na vlastný pocit oprávnenej osoby, ale vychádza z vyhodnotenia skutkových okolností, z ktorých si táto osoba mohla vyvodiť vznik bezdôvodného obohatenia, ako aj mať vedomosť o osobe, ktorá sa na jej úkor obohatila.

Vzhľadom na uvedené nedostatky musel odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v uvedenej časti podľa § 221 ods. 1 písm. f), h) O.s.p. zrušiť a podľa ods. 2 citovaného ustanovenia vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Po vrátení veci súd prvého stupňa posúdi vec na základe vyššie uvedeného. Bude nutné, aby náležitým spôsobom odôvodnil (v súlade s ust. § 157 ods. 2 O.s.p.), ako dospel k predmetnej výške RPMN (a pri akých vstupných údajoch) a za použitia relevantných ustanovení (účinných v čase uzavretia zmluvy) opätovne vo veci rozhodol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.